

גליון תורני בהלכה, אגדה ומוסר דברי מאיר

מאוצרוותיו של הרד"ג רבי מאיר סגד שליט"א
מו"צ בירושלם תובב"א ומה"ס 'דברי מאיר' ועוד

שימו לב!
בימי 'בין הזמנים' הבעל"ט
לא יתקיים
השיעור השבועי בהלכה ואגדה
של מורנו הרב שליט"א

אמר רבי מאיר

המאמר ההודשי
ממורנו הרב שליט"א

אור חיים

פרקי חיים מרבוותיו הקדושים
שיום פקידת שנתם בהודש זה

על העצים ועל האבנים ולא עשה כליה
בישראל ר"ל, וכדאיתא בגמרא (קידושין
ל"א ע"ב): "ודרש אבימי מזמור לאסף",
ופרש"י: וי"מ שמקרא זה לבדו דרש
מזמור לאסף אלהים באו גוים בנחלתך
וגו' קינה לאסף מבעי ליה, ודרש כן
שאמר אסף שירה על שכילה הקב"ה
חמתו בעצים ואבנים שבביתו ומתוך כך
הותיר פליטה בישראל, שאלמלא כך לא
אומר כלה ה' את חמתו ויצת אש בציון
(איכה ד') "עכ"ל, ועי' בתוס' שם ד"ה
"איסתייעא ואכמ"ל.

< יהודי לא נשבר לעולם

עכ"פ חזינן שיהודי אף פעם לא
נשבר, ועוד רואים שאת ה' יש לעבוד
בשמחה גם בימים אלו, ולכן בט' באב
לאחר חצות יש קולות מסוימות, כגון
שיושבים יותר גבוה, ויש עדות מסוימות
שנהגו לרוחץ את הבית כהכנה וכאמונה
לקראת ביאת המשיח - **שידוע**
מהמדרש שבאותו הזמן נולד משיח ויש
על זה מעשה ארוך ואכמ"ל, וכן היו
מקומות אצל חסידים שהיו זורקים
אצטרובלים זה על זה לשחוק כדי שלא
יפלו למרה שחורה לגמרי. **וידוע**
המעשה, שפעם בבית מדרשו של
הרה"ק ר' ישראל מרוז'ין זיע"א עשו
הגערים שחוק והניחו מתחת משקוף
בית המדרש חתיכת עץ שהייתה קשורה
לחבל כדי שהראשון שיבוא יעלו אותו
למעלה לגג לשם שחוק, והנה בחושך
הם לא ראו את מי הם מעלים, אך אח"כ
הבחינו שהיה זה הרבי בכבודו ובעצמו,
והוא לא כעס עליהם כלל אלא נשא
עיניו לשמים ואמר: "רבש"ע! תראה איך
בניך מתנהגים ביום תשעה באב! אבל
אם אתה לא אוהב את זה אז תיקח
מעמנו את היום הזה!"... כי יהודי אף
פעם לא נשבר לגמרי ותמיד יהיה לו
אמונה ותקווה.

ייתן ה' שימים אלו יהפכו עלינו
לששון ולשמחה וכמאמר הנביא: "צום
העשירי וכו' יהפך עלינו לששון
ולשמחה", אמן.

למעט בשמחה, אבל לשמוח!

< שני חלקים בחודש אב

הנה אנחנו נכנסים כעת לחודש
מנחם אב, וידוע שחודש זה הוא חודש
של עצבות יותר, וכדאיתא במשנה
(תענית כ"ו ע"ב): "משכנס אב ממעטין
בשמחה". אבל צריך לדעת, שאצל יהודי
- אף פעם אין עצבות לגמרי, ויהודי אף
פעם לא נשבר, וידוע מרבינו ה"חתם
סופר" זיע"א שהחודש מתחלק לשני
חלקים, ולכן הוא נקרא: "מנחם אב" -
עד חציו הוא אב, דהיינו עד אחר ט"ו
באב, ומט"ו באב הוא שמח, ונקרא:
"מנחם", וכן איתא במשנה (שם): "לא
היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר
באב וכו' עיי"ש.

< עבודת ה' - בשמחה תמיד!

ועכ"פ צריך לדעת, שכל מה שיש
למעט בשמחה הוא רק בעניינינו
הפרטיים, אך בענייני עבודת ה' אין
למעט כלל בשמחה, וכמו שאמר הכתוב
(תהילים): "עבדו את ה' בשמחה בואו
לפניו ברננה". **ושמעתי ממוריני הגאון**
ר' שמואל הלוי רוטמן שליט"א שמרן
ה"חזון איש" זיע"א הוכיח מדברי
הגמרא (שבת ל' ע"ב): "אין שכינה שורה
לא מתוך עצבות וכו' אלא מתוך שמחה
של דבר מצוה וכו' שנאמר והיה כנגן
המנגן ותהיה עליו יד ה'", ומבואר בזה
שלא שרתה הנבואה על אלישע הנביא
אלא מתוך שמחה (ובדרך אגב, יש כאן
חידוש נפלא, מה היא השמחה של דבר
מצוה - מילא זה שהמנגן ניגן מובן שהיה
שם שמחה, אך היכן היא המצווה בזה?
ומבואר עפ"י רש"י (שם): "מצוה היא
להשרות עליו שכינה", וזה חידוש נפלא
שמתבאר מדבריו שהדבר מצוה היה
שהמנגן כיון בנגינתו להשרות את השכינה
על הנביא, וזה גופא היה המצווה, וזה
נפלא], וממילא בוודאי שבשעה שירמיהו
הנביא כתב את מגילת איכה שהיא
בנבואה שרתה עליו שמחה, כי בלאו הכי
לא הייתה נבואה שורה עליו וכנ"ל. וזה
מבהיל הראיה הזאת, שאפשר תמיד
לשמוח בעבודת ה' יתברך, אפילו
שכותבים כאלה דברים נוראים,
כשיודעים שזה הוא רצון ה'! - ויתכן
ששמחתו הייתה על זה שה' שפך חמתו

ביום תשעה באב חל היארצייט של הרה"ק ר' יצחק יעקב ב"ר
אברהם אליעזר זיע"א - ה"חזה מלובלין" (נפטר בשנת תקע"ה), [וקודם
הדלקנו נר לכבודו]. היה נקרא האדמו"ר של האדמו"רים, כיון שרוב
האדמו"רים בדרך שאחרי היו תלמידיו.

בשמחת תורה באותה שנה היה הסכמה בין הצדיקים לקרב את
הגאולה אך הייתה להם בזה מלחמה גדולה עם הס"א, וחלק נפטר, ואת
ה"חזה" לא מצאו אחרי ההקפות [כשהוא הלך לנוח קצת] על מיטתו, ולפתע
שמעו קול חלוש מלמטה, וירדו וראו אותו שוכב שם והוא היה חולה מאוד,
והחלון היה קטן שלא הייתה אפשרות לצאת ממנו, ואז הבינו שיד הס"א

בדבר, וכך הוא
שכב בחוליו עד
ט' באב ואז הוא
נפטר, ומסופר
שהיו לו מתנגדים
[כמו לכל דבר
שבקדושה], והם

אמרו שמתו שה"חזה" יפטר מהעולם הם ישתו לחיים, אמר ה"חזה"
לשולח להם: "מתי שאני אפטר מהעולם אפילו טיפת מים לא תוכלו
להכניס לפה!", ובאמת הוא נפטר בט' באב שאי אפשר לשותת...

הייתה לו ראייה בעיניו שהיה צופה בה מסוף העולם ועד סופו,
ולכן נקרא: "החזה". מסופר עליו שאת כוחו זה קיבל מרבו הרה"ק ר'
אלימלך מליז'ענסק זיע"א [שהוא היה תלמידו המובהק, כמו"כ היה אצל
צדיקים רבים כגון אצל הרה"ק ר' ישראל מקו"ניץ זיע"א ועוד], והעניין בזה,
שבצערותו הוא הניח מנפחת על עיניו במשך שבע שנים בשביל
לשמור עליהם ואז כהו קצת עיניו והוא לא היה רואה טוב, ואז הוא
קיבל הרה"ק קדושה, וכן קיבל מרבו כוח זה, וכשרבו נפטר הוא הוריש
לכל תלמיד דבר מה ולו הוא הוריש את עניין הראייה, וזה דבר מעניין
שבראייה הרגילה הוא לא היה רואה טוב אך בראייה רוחנית הוא ראה
יותר טוב מכולם, ובאמת זה ידוע שמתו שהגשמיות חלשה הרוחניות
חזקה - חז"ל אומרים שמתו שה' ברא את העולם היה בו אור שהיו
צופים בו מסוף העולם ועד סופו ואחרי החטא ה' גזזו לצדיקים לעתיד
לבוא, אך יש בכל דור דור צדיקים שיש להם עניין זה [כמו שאני לומד
עם הבה"ח שמואל שמחה וורונה שיחי" בספר "דרך ה" שהעולם התקלקל ע"י
החטא], ולכן אור זה נעלם באופן כללי אך באופן פרטי הוא שייך, וכמו
שמוסיף הבה"ח שמואל שמחה וורונה שיחי": יש צדיקים לבית
אבותצירא [קניני של ידידו הבה"ח יהודה דניאל יהודיף שיחי" ששמרו מאוד
על הראייה והשיגו השגתו כאלה.

השמעתי מכ"ק מן האדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א שפעם
היה "מוסר" ל"ע בעיר אחת [היינו מלשין שפל שמוסר ממונם וגופם של ישראל
לשלטון שעליהם אמרו חז"ל: "מורידין ולא מעלין"], ובחטובה הגיעו החסידים
מאותה העיר אל רבם ה"חזה" והביאו לו פתק [קוויטל] עם שמו של
ה"מוסר" כדי שהוא יתפלל עליו ויזק להם, כשקרא הרבי את הפתק
עם שמו של ה"מוסר" אמר: "יהודי הזה מאיר מסוף העולם ועד סופו!" -
דהנה החסידים מאוד אין "מוסר" שפל יכול להאידי, והתברר שבאותו
היום הדליק ה"מוסר" נרות תוכה וראה ה"חזה" אור גדול עליו [ראים דבר
מבהיל, כמה ערך יש למצווה של יהודי אפילו שהוא חוטא גדול...].

מסופר עליו שבעיר לובלין היה בתקופתו רב העיר הגאון ר'
עזריאל זיע"א, שהיה גאון גדול ובשל כך היה כינויו "ראש הברזל",
והם היו מתוכחים ביניהם - לפי שהגאון לא אהב את דרכי החסידות,
ופעם הוא אמר ל"חזה" מידע הם באים אליך? אמר לו ה"חזה": אני
באמת לא יודע! אמר לו הרב: תעמוד בשבת בעת קריאת התורה ותכריז
שאתה לא כלום ואין מה לבוא אליך? עשה ה"חזה" כן, ובאו אליו יותר,
כי אמרו הוא גם "חזה" וגם עניו כזה גדול שאומר שאינו כלום. אמר לו
ר' עזריאל: לא אמרת להם לא לבוא? אמר לו ה"חזה": אמרתי, והם
ממשיכים לבוא! אמר לו הרב: תאמר להם הפוך, שאתה מאוד גדול
והשוב ואז הם לא יבואו, אמר לו ה"חזה": שקר אני לא יכול לומר!
וראים מכאן את גדול הענוה שלו, זיע"א.

ת.נ.צ.ב.ה.

מוחן 'השיעור השבועי' של מוה"ר שליט"א - ט' באב תשפ"א, גליון מס' 163

מאורי האש

סיפורי מופת והנהגות קודש
מגדולי ומאורי הדור שליט"א

אזרה - זו הזרה

מכתבי תורה והוראה
של מורנו הרב שליט"א

האם מותר לברך בג'קוזי?

מכתב תשובה להגר"א לוטינגר שליט"א

Meir Sender

Rabbi in Jerusalem

Author 'Divrey Meir'

מאיר סנדר

מר"צ פקיד ירושלים תובכ"א

מח"ס 'דברי מאיר' ועוד

כ"ק רבי מאיר שליט"א
א' תשרי תשס"ו

כ"ק האמן ד' קרא אלמנה לויט"א
מ"צ בית המדרש לילמדקא וילנא ב"מ וק"ו
ב"ר אברהם אב"ט אהרן מאיר

הנחת הצינור והשם של המים...
שאלו לברך עם הברכה...
הנחת הצינור והשם של המים...
שאלו לברך עם הברכה...
הנחת הצינור והשם של המים...
שאלו לברך עם הברכה...

זיו פניו הטהורות של
כ"ק הרבי מאמשינוב שליט"א
צילום: שוקי לדר

מגדולי הצדיקים וחשובי האדמו"רים בדורנו הוא הוד כ"ק מרן
אדמו"ר מאמשינוב שליט"א (נולד בכ"ג מנחם אב התש"ז), בנו של רבי
חיים זצוק"ל, ראש ישיבת 'שם עולם' - אמשינוב, תלמיד ישיבת
'מיר' הליטאית בשנגחאי שנישא לבתו של הרה"ק רבי ירחמיאל
יהודה מאיר מאמשינוב זי"ע [שידוך לא שגרתי שנעשה בתקופת
השוואה]. לאחר פטירתו סבו הרבי, ביקשו החסידים להכתירו עליהם
כאדמו"ר ושימשוך את שושלת אמשינוב - אבל הוא בענוותנותו
העצומה סירב, אך ע"פ הוראתם של מרן הבית ישראל מגור
וה'ברכת משה מלעלוב זי"ע קיבל על עצמו את עול הציבור. ולמרות
זאת, עד היום הוא מסרב בכל עומק לשבת על כסא מכובד
ומעוט כפי שעושים לאדמו"רים [יושב על כסא רגיל או אפילו על
ספסל פשוט!], ואף אינו מסכים שיכונהו 'רבי'...
וסיפר מוה"ר שליט"א: את כ"ק מרן האדמו"ר מאמשינוב
שליט"א אני מכיר שנים רבות, ואני תמיד מתפעל מהענווה שלו,
שכמה שהוא מפורסם בכל העולם ומכל מקום באים לשאול אותו
שאלות, הוא כל כך עניו ואינו אוחז מעצמו כלום - ראיתי כמה
פעמים שהוא הגיע לטובל במקווה, והוא מגיע לבד בלא גבאים,
וכשהוא רואה שאנשים יוצאים לכבודו הוא עושה תנועות בידיו
של ביטול וענווה ולא מסכים שהם יצאו, וזכורני שאמר לחסיד
אחד שברח: "אם אתה הולך גם אני הולך!"
כמו כן דבקוהו בה' אין לתאר ולשער, ואני זכיתי לראות פעמים
רבות את תפילתו ביום הכיפורים, שהוא מתחיל אותה בו ביום
וממשיך אותה לעוד כמה ימים, ובכל אותו העת הוא עומד על רגליו
מתוך צום ואומר מילה במילה בכונה נוראה את התפילה [אני לא
עמדתי שם כל כך הרבה שעות אבל בכל פעם שחזרתי הוא היה עומד על
מקומו בכתחילה], זכיתי לראותו כמה פעמים
מברך ברכה - ואפשר לומר שמהברכה
שלו לבד אפשר לקבל יראת שמים,
ברכת "על המחיה" רגילה שלו לוקחת
כמה דקות והכול בריכוז עצום ובכונה
של כל מילה. גדלותו בתורה ובהלכה אין
לתאר וזכיתי לדבר עמו בלימוד במשך
השנים והוא הראה לי הרבה בספרי
הלכה וכדו', וראיתי את ביקואתו
העצומה, וכן ראיתי שהמשנה
ברורה שלו שחוק מרוב שימוש.
ייתן ה' שנזכה לאורו עוד שנים
רבות מתוך בריאות ושמחה, אמן.

מכמו בשו"ע לגבי ד' מינים ועוד [שמעתי בשם מרן
הגר"ש אלישיב זצוק"ל שזה מהני - אך זה הערמה, ולכאו'
הערמה דברבנן ושרי, אך במקום שניכר שעושה לשם הערמה
משמע מכ"מ שגם דברבנן לא יהי וצ"ע. וכן שמעתי מהגר"י
סילמן שליט"א]. אך מרן הגר"ח קניבסקי (שליט"א) זצוק"ל
כתב לי במכתב: אי"ז מהני. וכן כתב לי הגר"י
זילברשטיין שליט"א במכתב, שיתכן שזה מהני, אך זה
ביטול מצוות האבת ד', כמו שיוצא מבית הכנסת קודם
ברכת כהנים (כמב' בבבאור הלכה סי' קכ"ח), וכן אמר לי
הגר"צ ובר שליט"א, שאינו מבין אמאי לא קורעים. וכ"כ
בשו"ת אבן ישראל להגר"י פישר זצ"ל ח"ח סי' מ"ג,
וכ"כ בס' מנוחת אמת להגר"מ גרוס שליט"א פ"ב הערה
ט"ו, שלכתחילה אין לעשות כן.
ג) בן הסמוך על שולחן אביו י"א שאינו צריך
לקרוע כי אין לו רשות לקרוע, שהבגד של אביו (שמעתי
ממו"ר הגר"ע אויערבך שליט"א), אך הגר"י פישר זצ"ל אמר
ע"ז: איזה אבא לא רוצה שבנו יקיים מצוות.
ד) הגר"י טשנר שליט"א מו"צ דאופקים כתב
בספרו ארחות הבית ליישב, שהבגדים יקרים ולכן קשה

לאנשים לקרוע, ובדברבנן מקילין. אך הגר"י
זילברשטיין שליט"א כתב לי שיכול לקרוע חולצה
פשוטה ואח"כ להחליפה, ויכול לקרוע בה קרעים
הרבה. וכן נוהג מו"ר הגר"ע אויערבך שליט"א. וכ"כ
הגר"מ גרוס שליט"א בס' "מנוחת אמת" פ"ב הערה
ט"ו, שיש המייחדים בגד וקורעים בו הקריעות.
ה) הגר"א נבנצאל שליט"א הביא במכתב שדעת
מו"ר הגאון רש"ז אויערבך זצ"ל שכל מי שיכול לבוא
לכותל המערבי ולא מגיע - א"כ אין נוגע לו הצער ואינו
צריך לקרוע, ואף אם לא גר בירושלים.
העולה למעשה:
א) עדיף שיקח עימו חולצה ישנה ויקרענה - אפי'
כמה פעמים שבא.
ב) תושב ירושלים - יש לו על מי לסמוך לא לקרוע.
ג) הנותן בגדו במתנה ע"מ להחזיר - נראה דמהני,
ויעשה כן לפני שבא לכותל.
ד) בן שברשות אביו - יתכן שלא צריך לקרוע.
(מתוך קונטרס 'בין המיצרים' למוה"ר שליט"א, מהדורת תשע"ח
- וע"ע שם מקורות נוספים וצדדים לקולא, דבר דבור על אופניו)

מאירת עינים

הלכה, אגדה ומנהג
בעניני דיומא

'קריעה' בכותל המערבי
< דיני הקריעה ויישוב מנהג העולם שלא קורעים
אדם שלא היה ל' יום בכותל המערבי צריך לקרוע
בגדו טפח כנגד ליבו (שו"ע סי' תקס"א), ואומר 'ערי
מקדשיך היו חרפה', ע"ש, אך הרבה נהגו להקל בזה:
א) עפ"י מש"כ בס' ארץ ישראל להגרמ"ט זצ"ל
ובחיד"א, שתושבי ירושלים אין צריכים לקרוע, כיון
שרואים חורבנה כל היום. אמנם י"א שזה דוקא
ירושלים העתיקה (שמעתי ממרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל), אך
עכ"פ יש להם על מי לסמוך.
ב) ע"י נתינת בגדס במתנה ע"מ להחזיר לפני הגיעם
לכותל המערבי, ומתנה ע"מ להחזיר מהני אף בדאורייתא